

Bulletinen

Årgång 52 Nr. 2 2010
Moderna Museets Vänner

Relationer

Foto: Prallan Allsten / Moderna Museet.

Kära Vänner!

Jag skriver detta i ett vårlikt New York. Konstutbudet är överväldigande. Antony Gormleys utomhusinstallation *Event Horizon* på och runt Madison Square Park är storslagen och Marina Abramović retrospektiv *The Artist Is Present* på MoMA lyckas inkorporera provokativ performancekonst i ett museisammanhang. Många talar också om den unga israeliskan Keren Cytter.

– Ja, jag vet inte så mycket om henne, svarar jag, men hon har snart vernissage på Moderna Museet i min hemstad. Häftigt!

Det är framförallt genom sina filmer som Cytter rönt uppmärksamhet även om hon också publicerat böcker och regisserat dansföreställningar. Läs utdrag ur hennes senaste bok och Magnus af Petersens introduktion till hennes konstnärskap på sidorna 4–5.

Moderna Museet Malmö har blivit en publik- och kritikersuccé. Jag är mycket nyfiken på att se den kommande utställningen *Pierre Leguillon presenterar Diane Arbus: en tryckt retrospektiv, 1960–1971*. Titeln antyder att det är frågan om ett nytt, innovativt sätt att närma sig fotokonsten.

Utställningen är sammansatt av den franske konstnären Pierre Leguillon och lyfter fram Diane Arbus (1923–1971) arbeten för den angloamerikanska pressen mellan åren 1960–71. Den tidigare museichefen på bl a Museion i Bolzano, Italien, samtalar på sidorna 6–10 med Leguillon om sammanhangets betydelse för upplevelsen av en bild. Curatorn Joa Ljungberg understryker på sidan 10 att utställningen tar fasta på ”hur vi läser bilder olika beroende på sammanhang, hur bilder samtalar med andra bilder och inte minst hierarkin i relationen mellan bild och text”.

På sidorna 11–12 fortsätter Bulletinens redaktör John Peter Nilsson att presentera museiarbete som sällan syns i offentligheten. Denna gången är det Harry Nakhlas härliga museiteknik-gång som står i centrum. Naturligtvis är alla museets yrkesgrupper beroende av varandra för att det ska fungera. Men det är teknikerna som praktiskt verkställer utställningarna och arrangemangen.

Jag tänkte till sist också slå ett slag för museets fina samling. Bertil H. Schulze skriver troget i varje nummer om ett verk i samlingen som vi i vår vänförening har donerat, denna gång *Mythe de la lumière* av Toyen från 1946 på sidan 14. Jag vet att museet är djupt tacksamt för våra bidrag.

Under våren kommer stora delar av just samlingen hängas om. Dels på grund av att museet numera måste ta hänsyn till vad som visas i Malmö men dels för att lufta en del godbitar som finns dolda i förråden. Redan nu kan vi se att korridoren utanför samlingshallarna har blivit befolkad av skulpturer och att svenskt 1980-talskonst visas i en annan sal. Mer är att vänta. Det är vår i luften! □

Lena Josefsson

Lena Josefsson är ordförande för Moderna Museets Vänner.

Medlemsförmåner & medlemskap

Som medlem i MMV får du:

- Fri entré till Moderna Museet i Stockholm och Malmö, Arkitekturmuseet, Nationalmuseum, Bonniers Konsthall, Magasin 3 Stockholm Konsthall, Gripsholms Slottssamling, Thielska Galleriet, Dunkers Kulturhus och Wanås.
- 20% medlemsrabatt på aktuella utställningskataloger samt 10% rabatt på konstböcker och allt annat i Butiken på Moderna Museet.
- 10% rabatt på sortimentet i Restaurangens Brickservering och Café Blom förutom på alkohol och juicer. Rabatten gäller inte i Restaurangens bordsservering eller Brunchservering. 10% rabatt på kaffe i Espressobaren. 10% rabatt på caféet Moderna Museet Malmö Pâtisserie David.
- Vårt medlemsblad *Bulletinen* sex nummer per år och dessutom förmånliga prenumerationserbjudanden på ett flertal konstitidskrifter.
- Personliga inbjudningar till förhandsvisningar, vernissager, föredrag, fester, resor, konstkurser, konserter och andra arrangemang av Moderna Museet och MMV.
- Tillträde till Tisdagsklubben Moderna Museet Stockholm, vår exklusiva programverksamhet med specialvisningar, föreläsningar mm.

Det finns flera sätt att köpa medlemskap i MMV:

- 1) Gå in på vår hemsida www.modernamuseet.se/mmv och klicka på ”Bli medlem”. Du blir då medlem direkt och får en bekräftelse till din e-postadress.
- 2) Köp ditt medlemskap i kassan på Moderna Museet. Där får du medlemskort och ditt Välkomstkouvert direkt vid köpet.
- 3) Betala medlemsavgiften på plusgiro 15 30 65-8 Moderna Museets Vänner. Medlemskortet skickas hem till dig inom 10 dagar.

Medlemsavgifter:

1 år från betalning: 480 kr/medlem, 700 kr/par, 250 kr/medlem under 30 år. 3 år från betalning: 1 300 kr/medlem, 1 900 kr/par. Ständigt medlemskap: 9 600 kr/medlem, 14 000 kr/par.

Medlemskap i Moderna Museets Vänner är en uppskattad present och du köper enkelt ditt gåvomedlemskap i kassan på Moderna Museet eller på vår hemsida www.modernamuseet.se/mmv.

Kontakta oss om du har frågor: tel 08-5195 44 99 eller mmv@modernamuseet.se. Vårdarna i entrékassan på Moderna Museet hjälper dig gärna också med alla slags medlemsärenden.

Konstkunskap till vänskapspris!

Förmånliga prenumerationspriser för medlemmar i MMV:

Konstperspektiv

4 nr för 175 kr (ord. pris 280 kr). Beställ via www.konstperspektiv.nu/mmv eller genom att skicka e-post till ekonomitjanst@natverkstan.net. Eller ring 031-743 99 05 och uppge ”MMV” så får du förmånspriset som gäller löpande så länge du är medlem i MMV!

Konstvärlden & Disajn

4 nr för 99 kr (ord. pris i butik 276 kr) Beställ på www.disajn.com/mmv eller genom att ange kod 211 vid beställning via mail till disajn@pressdata.se eller tel 08-799 63 37.

Tidskriften total

4 nr för 250 kr (ord. pris 360 kr). Inkluderar fri entré till Klubb 10TAL och biljetter till Poesifestivalen och Barnpoesifestivalen på Dramaten för halva priset. Beställ på www.10TAL.se eller prenumeration@10tal.se eller telefon 08-612 10 49, och uppge ”MMV”.

Med reservation för att medlemsförmånerna kan ändras.

Bulletinen

Moderna Museets Vänner Årgång 52 Nr 2 2010

2 Kära Vänner!

Lena Josefsson

Medlemsförmåner & medlemskap

3 Tisdagarna med Vännerna

Anna Hegnell

4 ALLT och mer därtill

Magnus af Petersens

6 Bilden i sitt sammanhang

Corrine Diserens

10 Pierre Leguillon presenterar:

Joa Ljungberg

11 Bakom verken finns en museitekniker

John Peter Nilsson

13 Tisdagsklubben, program och vernissager, våren 2010 Vännernas Vänner

14 Vändonationer i samlingen

Bertil H. Schulze

15 Vimmel på vernissage *Lee Lozano*

Tisdagarna med Vännerna

Tom Friedmans skulptur *Milkbone* från 2008 visas på Magasin 3 i Stockholm.
Foto: Stefan Hegnell.

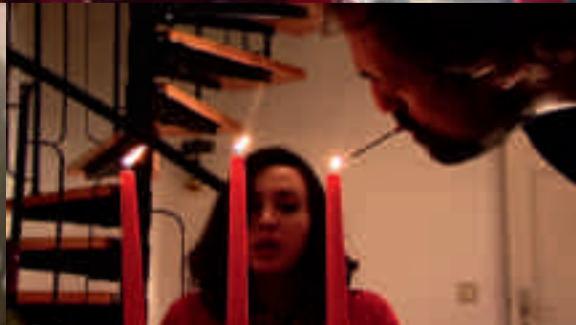
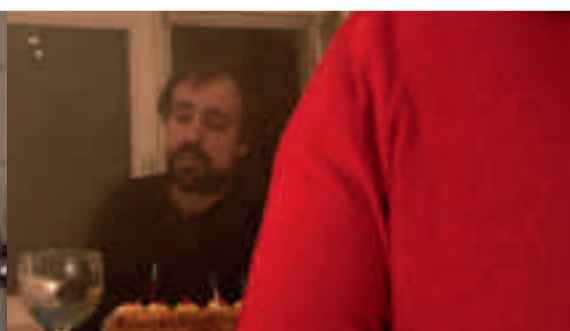
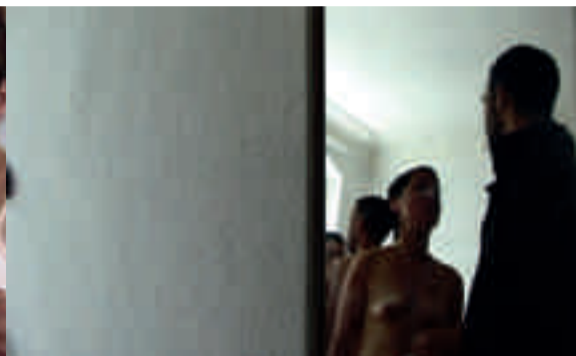
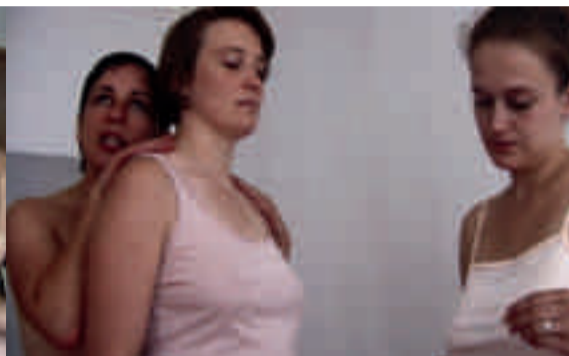
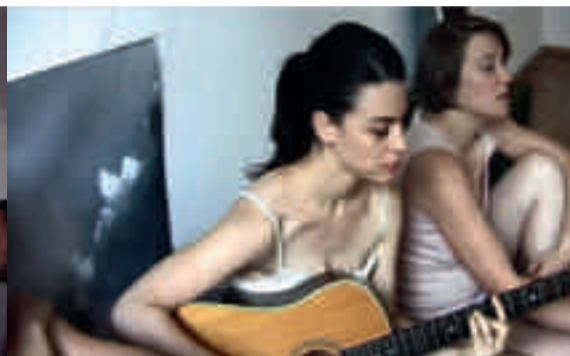
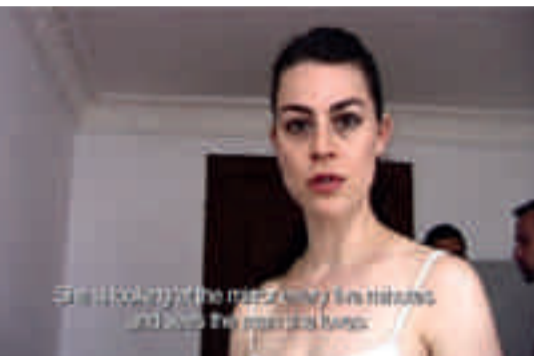
Tisdagsklubben är vår populära programverksamhet exklusivt för medlemmar i Moderna Museets Vänner. Omkring 13 tisdagar på hösten och 13 tisdagar på våren träffas vi för specialvisningar, föreläsningar med mera. Än så länge finns Tisdagsklubben bara i Stockholm men så fort vi blivit en tillräckligt stor grupp medlemmar i Öresundsregionen planerar vi att starta Tisdagsklubben även i Moderna Museet Malmö. I väntan på det så är alla medlemmar hjärtligt välkomna att delta i program som anordnas av Moderna Museet Malmö, fritt eller till reducerat pris.

På Tisdagsklubben den 16 februari fick vi en guidad visning på Magasin 3. Vi såg den unga brasilianska konstnären Maria Nepomucenos fantastiska *Always in a Spiral* och Tom Friedmans häpnadsväckande objekt av vardagliga föremål i utställningen *Up in the Air*. Som extra bonus såg vi Sol Lewitts *Seven Wall Drawings*.

Programmet för Tisdagsklubben läggs av Ulf Eriksson som är intendent på Moderna Museet tillsammans med Ikko Yokoyama och Kathrin Almerfors som båda två är medlemmar av Moderna Museets Vänner styrelse. Ulf Eriksson har ansvarat för Tisdagsklubben sedan 5 år tillbaka och det är vi mycket glada över. □

Anna Hegnell

Anna Hegnell är verksamhetsansvarig för Moderna Museets Vänner.

ALLT och mer därtill

Keren Cytters konst är absurd och fylld av våld och passion. Den 33-åriga israeliska konstnären är bosatt i Berlin och har rönt stor internationell uppmärksamhet för sina filmer som skapar ny mening av klassiska teman genom radikala berättarstrukturer. Utställningen på Moderna Museet är hennes första i Sverige.

Melodram och diskbänksrealism, dokusåpa och drama, b-filmsklichéer och experimentfilm – Keren Cytters filmer innehåller alla tänkbara filmiska genrer och grepp. Men hon gör något eget av dem. Kanske är det denna känsla av att vi ser något verkligt nyskapande som på kort tid gjort Cytters konstnärskap till ett av sin generations märkvärdigaste.

Ofta återkommer hon till de stora, klassiska ämnena: kärlek och död, våld och passion. Men hon närmar sig dem på ett medvetet förvirrande och intrikat sätt. Berättarstrukturen är allt annat än linjär, scener upprepas som refränger i ett musikstycke, ibland med variationer. Dialogen är snabb, uppbruten och rytmsiskt reciterad som poesi. Den är ofta rå och osentimental med en stor dos svart humor:

- Säg något positivt!
- HIV.

Rösterna kan också vara dubbade så att en man talar med en kvinnas röst eller tvärtom, eller ett barn med vuxens röst. Det är också svårt att veta vad som ska föreställa filmens verklighet eller vad som är huvudpersonernas drömmar och fantasier. Filmerna är också fulla av distanseringseffekter i Brechts anda. Skådespelarna kliver ur sina roller och kommenterar själva filmen eller sitt manus. På så sätt synliggörs också att det finns ett manus och en roll att spela.

Rollfigurerna i sin tur är ofta fångna i destruktiva förhållanden. De spelar roller som de inte kan undkomma. Figurerna representerar ”vanliga” människor. Men de framträder som uttalade klichéer, hämtade i synnerhet från film och teve. Liksom scenerna upprepas så upprepar huvudpersonerna sina beteenden.

Keren Cytter är en auteur. Hennes konst tar oftast avstamp i skrivandet, oavsett om slutresultatet är teckning, film eller en föreställning med hennes danskompani D.I.E. Now (Dance International Europe Now). Till utställningen publiceras en katalog som bland annat presenterar hennes manus till sex av filmerna i utställningen.

Det ska dock poängteras att genrerindelningar är meningslösa i Cytters konstnärskap. Förutom filmmanus, ett libretto och teater/dansföreställningar så har hon skrivit tre romaner. I dessa möter vi frågeställningar och en estetik som liknar filmernas.

Redan i titeln på den sist skrivna romanen antyds till exempel sammanblandningen mellan liv och konst – *The Man Who Climbed Up the Stairs of Life and Found Out They Were Cinema Seats* [Mannen som gick upp för livets trappa och upptäckte att de var biograffåtöljer]. Här följer ett utdrag ur boken som ger en bild av Cytters egenartade stil:

Kvinna: Jag älskar dig.
Man: Du känner inte mig.
Kvinna: Vad heter du?
Man: Michael.
Kvinna: Jag älskar dig, Michael.

Eftersom mannen tiger försvinner de holländska undertexterna. Vi hör att han andas mjukt. Det är genant. Vad är det för vits med att sitta tillsammans med främlingar i en biograf och titta på en blank duk och lyssna på en man och en kvinna som andas tungt?

Kvinna: Michael? Är du...?
Vi: Var är Michael? Var är Michael? (tittar på de mörka biofåtöljerna)
Michael: Jag är här, oroa dig inte ... Jag är här, med dig. Kom, håll min hand ...

De holländska undertexterna är det enda man ser, men det är definitivt onödigt – alla pratar engelska. Min bänkgranne viskar att det vore kul att se filmen i USA – där skulle duken vara helt svart. Kul idé. Jag tänkte inte på det.

Kvinna: Michael, åh Michael, jag älskar dig som solen älskar den sönderbrända jorden, som månen älskar ensamheten. Jag dras till döden, som träden dras till höjderna. Ska vi inte gifta oss, Michael? Vi gifter oss och skaffar barn. Barn, som blir våra, våra barn.

Michael: Vad heter du, gåtfulla kvinna? Vad heter du, du besatta, tilldragande kvinna? Vad heter du? Hur uttalar man ditt namn? Och hur stavas det?

Kvinna: Åh, Michael, Michael ... Jag ser att din uppsyn är ärlig och dina läppar frågar efter – kärlek? Jag heter Martha Stepford. Kom, jag ska bokstavera det: M som i Martha, A som i Affekt, R som i Rusig, T som i Ta, H som i min Hand, och A som i Antar att jag inte behöver vänta här så länge till, Michael? □

Magnus af Petersens är intendent på Moderna Museet och curator för Keren Cytters första utställning i Sverige. Utställningen pågår mellan 8 maj och 15 augusti.

Bilden i sitt sammanhang

Pierre Leguillon presenterar Diane Arbus: en tryckt retrospektiv, 1960–1971 består av ett hundratal fotografier av Diane Arbus. Utställningen öppnades nyligen på Moderna Museet Malmö och presenterar Arbus fotografier i sitt ursprungliga tidskriftssammanhang. Projektet är därutöver också en konstnärlig gestaltning av fransmannen Pierre Leguillon. Corrine Diserens har länge följt Leguillons konstnärliga verksamhet och samtalar med honom om sammanhangets betydelse för upplevelsen och möjligheterna att vi själva kan ta kommandot över historieskrivningen.

”Om man ställer ut Goyas samlade grafik talar man om en retrospektiv över hans tryckta verk. Att visa upp allt som publicerades i pressen under Diane Arbus livstid är en liknande gest. Men det handlar också om att visa arbetsprocessen som ligger bakom utställningen. Affischen som Philippe Millot har skapat utifrån ett av mina foton är talande: man ser traven med alla tidningar utställningen består av, lite fåfäng och illusorisk, men också en skulptur eller ett monument /.../ Jag ville visa bilder som faktiskt publicerades, något helt annat än många utställningsexemplar, och framför allt hur de publicerades. Det började med att jag konstaterade att bilderna i dessa 60-talsmagasin var fint tryckta, layouten perfekt. Jag använder alltså tidningslayouten som en ’prefabricerad’ utställningsstruktur: passepartouten är redan där, likaså bildtitlarna och konstnärens signatur. Det behövs alltså ingen ytterligare inramning.”

Pierre Leguillon i tidskriften *Particules*, nr. 22 – dec 2008/jan 2009.

Corrine Diserens: Hur föddes idén att samla ihop fotoserierna som Diane Arbus skapade för tidskrifter och tidningar?

Pierre Leguillon: Jag hade helt enkelt lust att se en utställning med hennes verk, eftersom de inte har visats i Frankrike på mycket länge. Boken till den retrospektiva utställningen *Diane Arbus Revelations* som bland annat visades på The Metropolitan Museum of art 2005 var en utlösande faktor. Jag började fundera över vad jag, på min nivå, kunde göra för att snabbt och till en rimlig kostnad sätta ihop en utställning som också kunde granska produktionskedjorna i dagens kulturindustri.

CD: Vad tyckte du var mest intressant med Diane Arbus förkärlek för fotoserier i pressen?

PL: Gemensamt för de bilder som jag har ”satt i cirkulation” de senaste femton åren är att jag alltid har försökt visa med vilka medel och i vilken kontext de har kommit till. När jag insåg att

mycket få av Diane Arbus verk ställdes ut medan hon levde, och att det var beställningsjobben åt magasinsspressen som gjorde henne ryktbar, tänkte jag att det var ett sätt att visa hur verken faktiskt togs emot i en tid när det oftast är konstnärens person som lyfts fram av kulturinstitutionerna och media. Diane Arbus har blivit en fiktiv person (en filmfigur) och det tar oss längre och längre bort från hennes arbete. Hon signerade sina arbeten mycket noggrant och formulerade ofta bildtexter och andra texter med stor omsorg.

CD: Vad vill du berätta förutom det vi ser på en utställning över dessa tryckta fotografier?

PL: Genom att välja verk kan jag prata om fotografiets ”genre” eller ”genrer” utifrån bilder där genrefrågan är central. Diane Arbus har, till skillnad från andra fotografer i hennes generation (Lee Friedlander, Garry Winogrand m fl), skapat ett verk som är så mycket mer än ett rent fotografiskt arbete och som har intagit en vidare plats i konsthistorien. Att verk av exempelvis Cindy Sherman har fått ett sådant erkännande är nog mycket Diane Arbus förtjänst. I mina ögon är det kanske bara Helmut Newton som har sprängt gränserna mellan beställningsjobb och personliga verk, genom att återanvända och förstora tidningssidor där hans fotografier publicerats.

Utställningen är utformad mot bakgrund av hur konstnärer som Wolfgang Tillmans, Jean-Luc Moulène och Christopher Williams arbetar: deras bilder omfattar eller avslöjar förhållanden som de har producerats under, och de klassificeras efter hur de visas och sprids. Det jag ville visa är alltså i princip Diane Arbus i arbete. Hitta en så rättvis presentationsform som möjligt för att ”dissekera” hur dessa bilder har kommit till och visats upp, även i förhållande till bildtexten och övrig text. Hur hierarkin ser ut hos informationen i och kring bilden, är också en återkommande aspekt av mina diabilvisningar och utställningar.

CD: Det är en mycket mobil utställning du presenterar. Den kan lätt flyttas runt och kräver inte någon större institutionell eller

ekonomisk logistik. Formatet på dina projekt stämmer väl överens med hur du gör dina konstnärliga efterforskningar: en generös lätthet som öppnar nya perspektiv på saker omkring oss?

PL: Frågan om verkets och konstnärens autonomi är helt avgörande för mig. För konstens del skulle jag säga att den går via såväl Constantin Brancusi som André Cadere. I livet tror jag att den är grundläggande. För så snart vi går utanför dörren konfronteras vi med maktförhållanden som framstår som mycket demokratiska och som i allmänhet förmedlas med bilder.

Jag vet inte om jag är generös. Men jag tycker att det är viktigt att göra saker tillgängliga, och framförallt att inte omge dem med dunkla utsagor som riskerar att dölja vad som står på spel. "Politiken" har blivit ett motiv i nutidskonsten på samma sätt som äpplena hos Paul Cézanne. Man blandar ihop politik och mediaframställning. Vilken konstnär som helst som idag återanvänder aktuella bilder antas skapa ett verk med "politiskt" syfte. Jag har alltid varit skeptisk till sådana förenklingar. Jag har ofta sagt att inför en bild delar vi inte vetskapen, utan ovetskapen.

Jag menar inte att bilderna jag visar är utbytbara, men jag har konstaterat att när man söker vad som finns bakom en bild hittar man ofta en annan bild. Det är alltså en generativ princip och generationsskillnader som jag har försökt visa på i kedjan av foton.

CD: Du ägnar dig också åt att samla ihop bilder och reproduktioner som du använder i diabilserier. Hur går du till väga när du sammanställer dem?

PL: Själva montage är som att bygga upp en fras. Man upprepar sig för att förtydliga saker och ting, och ibland händer det plötsligt något, det blixtrar till i språket.

CD: Hur hänger bilderna ihop?

PL: Det kan handla om en historisk kedja, en formell upprepning av ett motiv eller en personlig orsak, anekdotisk. Efter några år förstår jag överhuvudtaget inte vissa sekvenser, men jag känner igen ett tillvägagångssätt, ett tanke-system, även om det inte riktigt är mitt längre.

Jag försöker så långt som möjligt undvika tre fallgropar: tendensverk, att helheten känns överarbetad och att dölja mina referenser – det vore att begränsa syftet med mitt arbete till att beslagta små formella territorier. Marcel Duchamp sa att man måste begränsa antalet ready-mades per år. Sedan alla bilder blev föremål, och potentiella ready-mades, har konstnärerna blivit som karabinjärerna i en film av Jean-Luc Godards. Richard Prince har lagt beslag på Marlboromanen, Sherrie Levine på Walker Evans och Douglas Gordon på Alfred Hitchcocks Psycho... Jag tror inte att den här håll-

Samtliga bilder ur Pierre Leguillon presenterar Diane Arbus: en tryckt retrospektiv, 1960–1971.

Ovan och nedåt:

Make War Not Love!, Sunday Times Magazine (London) (14 september 1969). © 1969 The Estate of Diane Arbus, LLC
The New Life, Harper's Bazaar (Februari 1968). © 1968 The Estate of Diane Arbus, LLC
The Vertical Journey: Six Movements of a Moment within the Heart of the City, Esquire (Juli 1960). © 1960 The Estate of Diane Arbus, LLC

Teknikern Jan Pagh Hansen i arbetstagen med osynlig hand. Foto: Prallan Allsten/Moderna Museet.

ningen kan förnyas i det oändliga. Att jag mångfaldigar bilderna handlar om att betraktaren inte ska kunna isolera en enda i flödet; om han ändå gör det kan han alltså fråga sig varför.

CD: Du arrangerar också filmkvällar som du kallar *la promesse de l'écran* [löfte från filmduken]. Är de en förlängning av diabilserierna?

PL: Absolut. De konstnärer och amatörer som brukade samlas kring diabilserierna deltar mer direkt i utformningen av alla dessa "löften". Liksom Diane Arbus-projektet ger mig filmarbetet möjlighet att se bilder som inte har presenterats någon annanstans – innan jag delar med mig av dem – och/eller att presentera dem utan de mediepedagogiska apparater som blivit ett måste för kulturindustrin och som jag börjat avsky.

Både dia- och filmvisningarna handlar om att bryta ner verktyg till vår nivå för att ta kommandot över historieskrivningen. Vår historia tas ifrån oss varje gång vi hör en ledande person uttrycka sig – oavsett om det handlar om en politiker, företagsledare eller utställningsintendent. Liksom biennialchefer, fotbollslagens uttagningskommittéer och militärchefer som skickar hem döda kroppar, upprättar jag namnlistor. Jag byter ut namnen, ändrar ordningen. Löftena från filmduken lyfter ännu mer än diabilserierna fram problemet med eftertexterna. Jag har alltid liknat namnen som rullar upp i eftertexten till en film vid namnen på ett minnesmonument på bytorget. Inget av fallen kommer de tillbaka, och man vädjar till oss att minnas händelser som vi ofta inte har upplevt.

CD: Har du influerats av enorma bildsamlare som Charles & Ray Eames eller Ad Reinhardt?

PL: Ja, naturligtvis. De är konstnärer som har tagit konsthistorien i besittning och som har föreslagit en ny tolkning av den med hjälp av formella arrangemang. För mig är det mycket viktigt att Ad Reinhardt och Charles Eames alltid är upphovsmännen till de fotografier de arrangerar. Det som Charles & Ray Eames och Ad Reinhardt först och främst gick till angrepp mot var reproduktionsnormerna, som dikteras av ekonomiska aspekter. Genom att samla på sig diabilserier och skapa collage utifrån reproducerade fragment ifrågasatte Ad Reinhardt ur ett annat perspektiv bildernas ekonomi: hans målningar var abstrakta som inte bara vägrade avbildning utan också anspråk på översinnlighet. □

Corrine Diserens är curator baserad i Paris och Berlin. Hon var tidigare chef för Musées de Marseille och Musée des beaux arts de Nantes, Frankrike, samt Museion i Bolzano, Italien.

Installationsbild av Pierre Leguillon presenterar *Diane Arbus: en tryckt retrospektiv, 1960–1971* på Moderna Museet Malmö.
Foto: Prallan Allsten/Moderna Museet.

Pierre Leguillon (t v) förklarar sammanhanget Diane Arbus fotografier ursprungligen publicerades i för curatorn Joa Ljungberg (mitten) och den assisterande curatorn Andreas Nilsson (t h).
Foto: Prallan Allsten/Moderna Museet.

Pierre Leguillon presenterar:

Pierre Leguillon presenterar Diane Arbus: en tryckt retrospektiv, 1960–1971 är sammansatt av den franske konstnären Pierre Leguillon och lyfter fram Diane Arbus (1923–1971) arbeten för den anglo-amerikanska pressen mellan åren 1960–71. Retrospektiven är uppbyggd av en näst intill komplett samling av Diane Arbus publicerade arbeten men speglar också Leguillons starka intresse för bilder – hur vi läser bilder olika beroende på sammanhang, hur bilder samtalar med andra bilder och inte minst hierarkin i relationen mellan bild och text.

Diane Arbus har uppmärksammats världen över för sina engagerade porträtt

av människor som på olika sätt utmanar uppsatta normer och ideal. I en tid av växande likriktning koncentrerade hon sig på skillnaden och lyfte fram det annorlunda, det särskilda och unika. Med tanke på hennes enorma inflytande kan det te sig förvånande att hon under sin livstid bara deltog i en större museiutställning, *New Documents*, på MoMA, 1967. Hennes bilder visades i långt större utsträckning just som publicerade bilder, i tidningar och magasin.

I utställningen får vi sålunda återse många av Diane Arbus bilder i sitt ursprungliga sammanhang – som porträtt intill intervjuer, integrerade i journalistiska reportage och sammansatta till fotografiska essäer. Bilderna visas på tidningssidor i original från bl a *Harper's Bazaar*, *Nova*, *The Sunday Times Magazine* och *Esquire*. Insmugna bland Diane Arbus tidningsuppslag figurerar även ett urval tidningsuppslag från senare

tid, med texter och bilder av andra fotografer som Walker Evans, Annie Leibovitz, Bill Owens och Wolfgang Tillmans – fotografer vars arbeten på olika sätt för en dialog med Diane Arbus bildvärld.

Utställningen knyter också an till samlingshängningen *Spektakulära tider* och sträcker sig bokstavligen ut i samlingsgallerierna. Genom att Leguillon även plockat in verk ur samlingen – av Ad Reinhardt, Walker Evans och Andy Warhol – växer samtidigt Moderna Museets samling in i retrospektiven. □

Joa Ljungberg

Joa Ljungberg är intendent på Moderna Museet Malmö och curator för *Pierre Leguillon presenterar Diane Arbus: en tryckt retrospektiv, 1960–1971*. Utställningen pågår t o m 30 maj.

Bakom verken finns en museitekniker

Den första och sista handen på verken som visas i Moderna Museet läggs av museets tekniker. Datorer, mikrofoner och projektorer slås av och på av teknikerna. Utan teknikerna skulle museets verksamhet avstanna.

Det skulle man visserligen kunna säga om alla de olika yrkesgrupperna som finns representerade på museet. Ett museum av Moderna Museets omfattning består av många delar som griper tag i varandra och formar ett väloljat maskineri. Alla är beroende av varandra för att det ska fungera. Men det är teknikerna som praktiskt verkställer utställningarna och arrangemangen. Även bland teknikerna finns specialister: snickare, elektriker, ljus-

och ljudtekniker m fl. Deras kompetens är mångsidig och många praktiska problem löses genom gruppens kollektiva skicklighet.

I dagsläget är elva museitekniker anställda i Stockholm och en i Malmö. Chefstekniker är Harry Nahkala och förutom de som syns på bilderna arbetar Tova Bjurström, Ellen Cronholm, Jan Pagh Hansen, Anders Lindholm, Alan Sparrow, Fredrik Andersson, Jens Carlsson och Gunnar Marklund på museet. □

John Peter Nilsson är redaktör för Bulletinen och intendent på Moderna Museet.

Nedan: Moderna Museets tekniker i färd att göra Robert Rauschenbergs *Monogram* (1955–59) redo att visas.

Foto: Moderna Museet.

1.

2.

3.

4.

1. Det är ofta omhängningar i Moderna Museets samling. Konstverk lånas ut och nya eller magasinerade verk hängs in. Samtidigt som statsministern Fredrik Reinfeldt ger presskonferens installerar här John Gordon *Ketchup Sandwich* (1970) av Paul McCarthy. Det är en komplicerad procedur då ny ketchup vid varje tillfälle måste hällas på de enskilda glashyllorna enligt instruktioner av konstnären.

Foto: Albin Dahlström/Moderna Museet.

2. Här läggs sista handen på Clay Ketters skulptur *Tomb* (1987–2009) som ingick i hans retrospektiva utställning på Moderna Museet under sommaren 2009. Skulpturen som föreställer ett hus byggdes i olika sektioner av museets tekniker i snickeriet och monterades sedan ihop i den tillfälliga utställningssalen på plan 4.

Foto: Prallan Allsten/Moderna Museet.

3. Inför varje tillfällig utställning byggs utställningsrummen om enligt anvisningar av utställningsarkitekter eller de ansvariga intendenterna själva. Här finslipas ljussättningen inför *Lee Lozano* (2010).

Foto: Prallan Allsten/Moderna Museet.

4. Nästan varje dag äger det rum aktiviteter i Auditoriet eller Biografen. Det kan vara arrangemang i museets egen regi eller uthyrningar av olika slag, alltifrån filmvisningar och konserter till årsmöten och konferenser. Här samtalar Johan Larje med Dora García inför Garcías performance *Riktiga konstnärer har inga tänder* (2010) som ägde rum i Biografen.

Foto: Åsa Lundén/Moderna Museet.

5. Här förbereder Per Göran Jonsson vägginstallationen *I, the world, things, life* av Jacob Dahlgren inför Venedigbiennalen 2007. Det händer ibland att konstverk hel- eller delproduceras på Moderna Museet. Dahlgrens verk bestod av ca 300 darttavlor som besökarna kunde kasta pil mot.

Foto: Prallan Allsten/Moderna Museet.

5.

Program och vernissager våren 2010

Tisdagsklubben & Moderna Museet Stockholm & Moderna Museet Malmö

Tisdagsklubben börjar alltid kl 18.30. Förhandsanmälan behöver inte göras med undantag för 4 maj Evert Lundquists ateljémuseum (se nedan). Tisdagsklubben är enbart öppen för medlemmar och medlemskortet måste visas upp. Tisdagsklubbens program äger rum i Stockholm.

April

Tisdagsklubb 13 april kl 18.30

> *Camilla Carlberg och Lena Malm om Studion*
Studion plan 1 i Moderna Museet är en plats där man kan se delar av museets videosamling men det är också scenen för en experimentell programverksamhet. Programmets innehåll varierar mellan video, performance, dans, musik och digitala media. Programmet genomförs ofta i samarbete med andra institutioner och nätverk. I vår äger bland annat ett samarbete rum med CuratorLab, Konstfacks masterutbildning för curatorer. Studions programansvariga Camilla Carlberg och Lena Malm berättar om denna experimentella verksamhet och om hur man når en ny ung publik. Plats: Auditoriet, plan 2

Tisdagsklubb 20 april kl 18.30

> *Runaway Train på Bonniers Konsthall*
Bonniers Konsthall fortsätter att ta pulsen på den svenska samtidskonsten. Varje vår presenterar konsthallen en gruppställning som ger en fingervisning om vad unga konstnärer arbetar med just nu. 2010 är det svenska konstnärer som bor och arbetar utanför landets gränser som står i fokus. Urvalsmetoden ställer frågor kring var svenska konstnärer väljer att utbilda sig och verka. Påverkas det konstnärliga uttrycket av det lokala sammanhanget? Är den geografiska förflyttningen av betydelse eller är gränsen mellan den svenska och internationella konstscenen för evigt upplöst? Curator: Camilla Larsson tillsammans med Tone Hansen, Josefine Wikström, Ana-Maria Hadji Culea och Krist Gruijthuijsen. Plats: Bonniers Konsthall, Torsgatan 19. www.bonnierskonsthall.se

Tisdagsklubb 27 april kl 18.30

> *Zon Moderna Lee Lozano med Hans Isaksson*
Zon Moderna är under Lena Malms ledning Moderna Museets konstpedagogiska projekt som riktar sig till gymnasieungdomar i Stockholmsområdet. Varje termin bjuds en etablerad konstnär in för att samarbeta med elever i en konstnärlig process som utgår från en aktuell utställning. I vår är utställningen Lee Lozano och konstnären Hans Isaksson. Plats: Zon Moderna, plan 2

Lördag 24 april kl 18–22

> *Stockholm Kultur natt*

Se inbjudan på sista sidan i denna Bulletin.

Salong 28 april kl 15

> *Samling i Salongen, i Moderna Museets samling*
Ryskt tema

Välkommen på salong! I år hålls ett antal salonger på Moderna Museet som lånar den litterära salongens format. Vi bjuder in gäster och dig att samtala kring aktuella ämnen kopplat till museets utställningar och samling. Salongerna välkomnar publiken att vara både deltagare och avsändare. Vi fortsätter samtalen i Restaurangen. Salongerna är öppna för alla, men antalet deltagare är begränsat. För biljetter och anmälan se modernamuseet.se eller kom till entrékassan på Moderna Museet.

Maj

Tisdagsklubb 4 maj kl 18.30

> *Evert Lundquists ateljémuseum*

Tid: 17.30 och 18.30. OBS! Föranmälan till mmv@modernamuseet.se. På grund av det begränsade antal som får plats i ateljén måste vi denna kväll ta föranmälan. Vi erbjuder två visningar samma kväll: kl 17.30 och 18.30. Om du anmäler dig och får förhinder är det viktigt att anmäla detta så att platsen kan gå till någon annan! För er som inte får plats är ateljén öppen för guidad visning söndag kl 16 under perioden maj–augusti.

Evert Lundquists ateljé är belägen i det gamla maskinhuset vid Kina Slott. På 50-talet uppläts huset som konstnärateljé åt Evert Lundquist, som arbetade här mellan 1953 och 1992. Numera är ateljén ett museum och här ses oljemålningar, kolteckningar och torrnälsgravyrer av Evert Lundquist. Här finns också oljemålningar av hans hustru Ebba Reuter-crona, pasteller av sonen Manne och en skulptur och oljemålning av sonen Hymme. Plats: Maskinhuset vid Kina slott, Drottningholm. www.royalcourt.se

Tisdagsklubb 11 maj kl 18.30

> *Ed Ruscha – bortom måleriet. Ett samtal mellan Lars Nittve och Ann-Sofi Noring*
Ed Ruschas grund står i grafisk design, fotografi och film, men alltsedan han flyttade till Los Angeles på 1950-talet har måleriet varit centralt för hans konstnärskap. I sommarens kommande retrospektiv visas Ed Ruschas måleri, från de tidiga porträtten av ord, över absurt realistiska målningar av bergsformationer och bensinstationer till senare, mer monumentala och komplexa verk där hela mening inte sällan kombineras med andra motiv. Utställningens curatorer Lars Nittve och Ann-Sofi Noring träffar Tisdagsklubben för ett samtal om Ed Ruschas konstnärskap. Plats: Auditoriet, plan 2

Tisdagsklubb 18 maj kl 18.30

> *Olle Nymans ateljéer och konstnärshem*

Olle Nyman bodde och arbetade på Duvnäs gård vid Strandpromenaden i Saltsjö-Duvnäs, vilken inköptes 1863 av hans morfar, disponenten på Gustafsbergs Fabriker Robert Küsel. Huset och ateljéerna är sedan 2007 museum och konsthall och ägs av Kajsa och Olle Nymans kulturstiftelse. Här hade under en period även Evert Lundquist sin ateljé innan han fick ateljén vid Kina slott. Plats: Strandpromenaden 61–63, Nacka. www.ollenyman.se

Vernissage och årsmöte 27 maj

> *Årsmöte* kl 18.30.

> *Vernissage Ed Ruscha* kl 19–21.

Inbjudan och kallelse skickas ut senare i vår.

Verkstan, Moderna Museet Stockholm

Lovprogram

> Sommarlov: 1 jul–7 aug.

Viser *Ed Ruscha: Femtio år av måleri* och arbetar i Verkstan.

Moderna Museet Malmö

26 december–25 april

Luc Tuymans, Mot dagen

Belgiske konstnären Luc Tuymans (f. 1958) är en av de mest respekterade målarna i sin generation, och är känd för sina ofta diffusa och fotobaserade målningar. Mot dagen innefattar 20 nyproducerade verk. Curator: Magnus Jensner

26 december–27 februari 2011

Spektakulära tider – 60-talet ur Moderna Museets samling

60-talet är en tidsperiod som finns starkt representerad i Moderna Museets samling. Utställningen visar bl.a. verk av Judy Chicago, Robert Rauschenberg, James Rosenquist, Lena Svedberg och Andy Warhol. Curatorer: Joa Ljungberg och Magnus Jensner

27 mars–30 maj

Pierre Leguillon presenterar Diane Arbus: en tryckt retrospektiv, 1960–1971

Denna tryckta retrospektiv över Diane Arbus (1923–1971) lyfter fram New York-fotografens omfattande arbeten för den angloamerikanska pressen under 1960-talet. Curator: Joa Ljungberg

22 maj–19 september

Yael Bartana

Utställningen presenterar den internationellt uppmärksammade fi mkonstnären Yael Bartana, född 1970 i Afula och idag bosatt i Tel Aviv. Curator: Joa Ljungberg

Vännernas Vänner

Arkitekturmuseet

10 februari–16 maj *Greta Magnusson Grossman – Från Stockholm till Beverly Hills*
www.arkitekturmuseet.se

Nationalmuseum

25 februari–23 maj *Rubens & van Dyck*
www.nationalmuseum.se

Bonniers Konsthall

25 februari–20 juni *Tomas Sarenco*
14 april–20 juni *Runaway Train*
www.bonnierskonsthall.se

Magasin 3

23 januari–6 juni *Maria Nepomuceno*
5 februari–6 juni *Tom Friedman, Up in the Air*
2 oktober 2009–6 juni *Sol Lewitt, Seven Wall Drawings*
www.magasin3.com

Dunkers Kulturhus

20 februari–2 maj *En bild i taget – Fotografier från 1952–2008 av Gunnar Smoliansky*
27 mars–30 augusti *Lindberg De Geer – Orientering*
www.dunkerskulturhus.se

Wanås

16 maj–31 oktober *Roxy Paine, Anne Thulin samt Ann-Sofi Sidén och 17 unga konstnärer inom En Annan Väg*
Parken är öppen alla dagar året runt.
www.wanas.se

Gripsholms Slottssamling

www.royalcourt.se

Thielska galleriet

20 mars–23 maj *Torsten Renqvist – minnesutställning*
www.thielska-galleriet.se

Vändonationer i samlingen

Den tjeckiska konstnärinnan Marie Cerminova föddes 1902 i Prag och dog i Paris 1980. Man vet inte mycket mer om hennes bakgrund än att hon tog avstånd både från sin familj och sitt eget namn. Efter utbildning vid konsthantverks- och designskolan i Prag antog hon den könsneutrala pseudonymen Toyen som artistnamn när hon gick med i den avantgardistiska konstnärsgruppen Devetsil och ställde ut för första gången i hemlandet.

1925–31 bor Toyen i Frankrike där hon lär känna André Breton och andra surrealisterna. Åter i Prag är hon med och bildar den första surrealistgruppen utanför Frankrike. Under nazisternas ockupation förklaras Toyens konst tillhöra den ”degenererade konsten”

(entartete Kunst) och förbjuds. Under hela kriget fortsätter hennes skapande i hemlighet men sedan flyr hon undan stalinismen åter till Paris.

Målningen *Mythe de la lumière* [Myten om ljuset] från 1946 visar skuggan av den unge poeten Jindrich Heisler som Toyen höll gömd undan tyskarna i sitt badrum. Verket finns till beskådande i samlingarna på Moderna Museet i Stockholm. □

Bertil H. Schulze

Bertil H. Schulze är medlem i Moderna Museets Vänners styrelse.

Toyen, *Mythe de la lumière* [Myten om ljuset], 1946. Olja på duk, 160x75 cm. Donation 1970 från Moderna Museets Vänner.

LINDBERG
DE GEER®
ORIENTERING
DUNKERS KULTURHUS

27.3–29.8 2010
WWW.LINDBERGDEGEER.SE

25 feb – 20 jun
Tomás Saraceno
– kosmiska spindelnät och flygande trädgårdar

14 apr – 20 jun
Runaway Train – ung svensk konst
Emanuel Almborg, Nina Canell, Karin Hasselberg, Carl Johan Högberg, Malin Lennström-Örtwall, Jenny Lindblom, Magnus Monfeldt, Jonas Ohlsson, Emily Sundblad, Niklas Tafra, Charlotte Wandt

Bonniers Konsthall bjuder vännerna på årskort!

Bonnierskonsthall
Torsg 19. Ons-fre 12-19, lör-sön 12-17
www.bonnierskonsthall.se

EASY TO LOVE

MAGASIN 3
STOCKHOLM KONSTHALL

WANÅS 2010
16 MAJ – 31 OKTOBER

ROXY PAINE, ANNE THULIN och EN ANNAN VÄG
med Filippa Barkman, Sofia Bäcklund, Magnus Dahl, Klas Eriksson, Annette Felleson, Paul Fågterskiöld, Virlani Hallberg, Peter Holm, Malin Holmberg, Ingela Ihrman, Jakob Ingemansson, Nils Johansson, Christina Langert, Mikael Lindahl, Éva Mag, Kerstin Palm, Jennifer Rainsford och Ann-Sofi Sidén

Nu finns vi på Facebook!
www.wanas.se

VÅRFEST
med MoMuMat!

Sparris, rabarber och ramslök är några av vårens härliga primörer vi gärna använder oss av i vår matlagning. Vi arrangerar alla typer av fester, stora som små, på museet eller hemma hos er.

MODERNA MUSEET
Restaurangen Moderna Museet
www.momumat.se
08 519 562 92

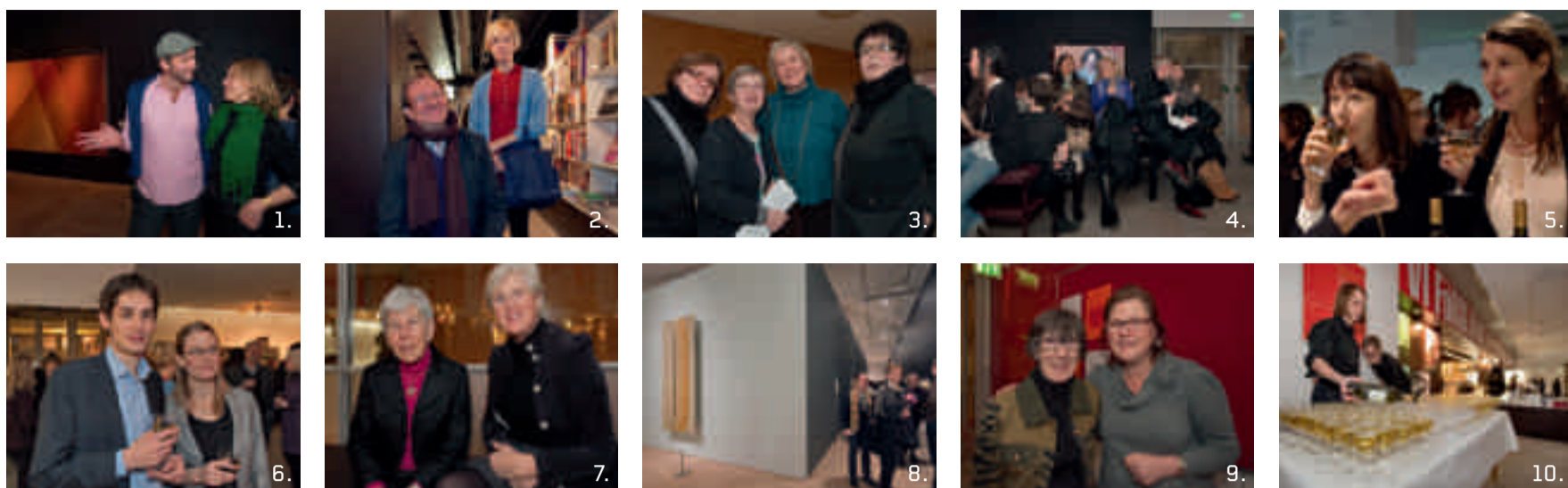
Pâtisserie David

Franska bakelser, baguetter, bröd & brölloppstårter.
Bienvenu!

I Malmö finns vi på:
Moderna Museet,
Östergatan 7B
och Skånegården

www.patisseriedavid.se
Tel 040-630 80 80 / 89 • david@patisseriedavid.se

Vimmel på *Lee Lozano*

”Det är en upplevelse att se hennes märkvärdiga konstnärskap”, menade Milou Allerholm i Dagens Nyheter om vårens stora utställning *Lee Lozano*. Det tyckte också många av Moderna Museets Vänner som kom till den sprudlande vernissagen den 11 februari.

1. Pressekreterare Maria Morberg tillsammans med Detlef Weitz, chezweitz & roseapple 2. Stefan Ohlsson och Alva Ohlsson Gotby 3. Mona Lennartsson, Ulla Samuelsson, Helena Ivanoff och Mæg Selder 4. Intendent Iris Müller-Westermann presenterar Lee Lozano på screen utanför utställningen. 5. Marina Schiptjenko och Ciléne Andréhn 6. Peter Wolodarski och Karin Grundberg 7. Marie Ledin och Marianne Treschow 8. Väggar i utställningen är målade i 22 olika nyanser av grått. 9. Kerstin Strömbäck och Hanna Marlevi-Larsson 10. Snart kommer alla gäster! 11. Boel Jonsson och Carl-Otto Jonsson 12. Assisterande intendent Jo Widoff presenterade utställningen. 13. Michael Berman och kommunikationschef Gunilla Steinwall 14. Moderaternas partisekreterare Per Schlingmann 15. Inge Johannesson och Agneta Brismar 16. Jan Enberg och Marie Forsell 17. Åsa Knutsson och Lena Dysén 18. Hans Sjöholm och Elisabeth Pedersen 19. Kylie Foo och Malinda Rauhala 20. Jonathan Habib Enqvist 21. Utställningens scenografi: chezweitz & roseapple, Berlin, Detlef Weitz och Rose Epple 22. Lottie Asplund och Lisbeth Kvarby 23. Utställningen omfattar cirka 50 målningar och 140 verk på papper. 24. Lena Eckerström och Rudolf Eckerström 25. Lee Lozanos abstrakta målningar är väl värda att studera närmare.

Foto: Albin Dahlström/Moderna Museet. Fotoassistent: Elsa Frostell.

På omslaget:

Detalj ur *Pierre Leguillon presenterar Diane Arbus: en tryckt retrospektiv, 1960–1971* som visas på Moderna Museet Malmö t o m 1 augusti.

Foto: Prallan Allsten/Moderna Museet

Bulletinen Årgång 52, Nr 2 2010

Ansvarig utgivare: Lena Josefsson
Redaktör: John Peter Nilsson
Biträdande redaktör: Anna Hegnell
Form: BankerWessel, www.bankerwessel.com
För insänt material ansvaras ej
Copyright resp upphovsman
Särskilt tack till Moderna Museet/Bildbyrån

Moderna Museets Vänner
Anna Hegnell
Box 163 82
103 27 Stockholm
mmv@modernamuseet.se
Tel 08 5195 44 99
Plusgiro 153065-8
www.modernamuseet.se/mmv
ISSN 1402-8875

MODERNA MUSEET

Moderna Museets
Vänner

Stockholm Kulturnatt 24 april

mmv

MODERNA MUSEETS VÄNNER

Hans Isaksson, *Aura Cut*, 2007. Dokumentation av performance.

Lördagen den 24 april bjuder Stockholms kulturliv på Kulturnatt Stockholm. Ett särskilt kulturnattskort som ger fri entré till alla medverkande ställen kommer att säljas för 150 kr.

Med kulturnattskortet kan man också åka gratis på special-insatta kulturnattsbussar och kulturnattsbåtar som tar besökarna till nattens olika destinationer med utgångspunkt från Nybroplan. Kulturnattskortet kommer att säljas via Ticnet från och med den 29 mars.

Inbjudan till Stockholm Kulturnatt på Moderna Museet

Välkomna lördagen den 24 april kl 18–22

AFTER ART: LEE LOZANO

Language Pieces, performances, dans, screenings, installationer och aktiverade situationer. Espressobaren är omgjord till en härlig bar med smart mat.

Lee Lozano var målare, tecknare och gjorde sociala undersökningar. Hon ansåg att konstmiljön i New York på 60-talet var hård och aggressiv och ville att fler skulle dela med sig av sina idéer till varandra. After Art fångar upp hennes drömmar och skapar en klubbmosfär där konstarna flyter samman. Finissage på entréplanet med *Giving away ideas* och *sharing* – dela med dig!

Curator: Catrin Lundqvist i samarbete med Hans Isaksson, konstnär och Zon Moderna.
Curatorspraktikant: Elina Suoyrjö.

Utställningen Lee Lozano är öppen hela kvällen.

18.00–22.00

Pågående performances, installationer och aktiverade situationer av: Bella Rune, Hans Isaksson, Jelena Rundqvist med Kristiina Viiiala och Tove Salmgren, Raketa, Anna Nyberg, Jon Brunberg, Elin Wikström, Cajsa von Zeipel.

Video av: Joanna Rytel, Sadie Benning, Klara Lidén och Dan Graham.

DJ: Rulle Nordström.

19.00–19.30

Performance på scen:

Björn Kjellman *Language Pieces*

Arijana Kajfes *Mother tongue*

Birgitta Egerblad *Some aspects of myself*

20.00–20.30

Björn Kjellman *Language Pieces*

Arijana Kajfes *Mother tongue*

Birgitta Egerblad *Some aspects of myself*

Ridei: *Jack of many trades*

21.00–22.00

Björn Kjellman *Language Pieces*

Arijana Kajfes *Mother tongue*

LaNoche/Dust *Drop-out launch*

45 min. Audiovisuell live implosion. LaNoche är ett alter ego och en situation som konstnären Roberto N Peyre använder för att kanalisera och mutera elektronisk film. Daniel Savio också känd som Kool DJ Dust surfar galaktiska ljudvågor.

Eventuellt kan ändringar förekomma. Håll utkik efter komplett program!
www.modernamuseet.se och www.kulturnattstockholm.se/

Välkomna!

Moderna Museets Vänner

www.modernamuseet.se/mmv